

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศ "ครูที่ดีสามารถสอนให้ได้ผลดีได้แม้ว่าหลักสูตรหรือระบบการบริหารจะเลวเพียงใดก็ตาม ในขณะที่ครูเลวจะสอนได้ผลเพียงเล็กน้อย แม้หลักสูตรหรือระบบการบริหารจะดีเพียงใดก็ตาม"¹ จึงได้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อกำหนดลักษณะของครูที่ดีมีประสิทธิภาพในสังคม หากตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน ทั้งนี้เพื่อเน้นว่าผลที่ได้ไปใช้ เป็นแนวทางในการผลิตครูของสถาบันผลิตครูเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามความต้องการของสังคม ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ และยังใช้เป็น เกณฑ์สำหรับประเมินประสิทธิภาพการสอน ของครู เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือประโยชน์ในการตัดสินใจเพื่อการ บริหารงานของผู้บริหาร ดังเช่นการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือขึ้นเงินเดือนครู เป็นต้น ก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ครูมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการประเมินประสิทธิภาพของครูในสมัยก่อนนั้น จะพิจารณาจากวินัยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นหลัก หรือพิจารณาจากการช่วยเหลือ งานบริหารเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงงานการสอนซึ่งเป็นงานหลักของครูแต่เพียงน้อยนิด ก่อให้เกิด ค่านิยมว่า การสอนก็มีความสำคัญน้อยกว่าการทำงานบริหาร ครูจึงละเลยงานสอน หรือมิได้ใส่ใจ ในการปรับปรุงการสอนของตนเท่าที่ควร ทำให้เกิดผลเสียต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศ ต่อมา

¹ นิโคลัส เบนเนตต์, "ข้าวปลูกไม่ขึ้นบนกระดานดำฉันใด ประการณียัตถ์ก็กินไม่ได้ฉันนั้น," แปลโดย สมทรง บัวสาย. ศูนย์ศึกษา 4 (พฤษภาคม - กรกฎาคม 2518) : 9.

จึงได้มีผู้คิดค้นหาเทคนิควิธี ตลอดจนสร้างเครื่องมือเพื่อใช้วัดประสิทธิภาพของครู เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้อง มีความเที่ยง ความตรง และมีความเป็นปรนัยมากยิ่งขึ้น เครื่องมือชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กันในต่างประเทศ คือ มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) โดยอาจจะใช้วิธีให้ครูประมาณค่าตนเอง หรือให้บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ประมาณค่า ซึ่งการให้ครูประมาณค่าตนเองนั้น ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน แต่จะขาดความตรงด้านนำไปใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหาร สมีอก และ ครูค็อคส์ (Smock and Crooks)¹ จึงได้เสนอแนะไว้ว่า ข้อมูลที่พอเพียงในการประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูควรจะได้จากนักเรียน ครูผู้ร่วมงาน และผู้บริหาร โดยบุคคลทั้ง 3 กลุ่มนี้มีความเหมาะสมที่จะประเมินการสอนในด้านที่แตกต่างกัน

สำหรับนักเรียนเป็นผู้รับกระบวนการสอนโดยตรง เป็นผู้ใกล้ชิดและใช้เวลามากที่สุดในการสังเกตบทเรียนและการสอนของครู ความคิดเห็นที่ได้จากนักเรียนจึง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก และมีคุณค่าถ้าสามารถวัดและควบคุมแหล่งของความคลาดเคลื่อนที่รู้ได้² นอกจากนั้นตัวครูเองก็หวังปรับปรุงการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ดังนั้นการที่ครูได้รับรู้ว่านักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการสอนของตน จะช่วยให้ครูได้ปรับปรุงการสอนไปในทางที่ดีขึ้นและเหมาะสมกับนักเรียน ดังผลการวิจัยของแพมบูเกียน (Pambookian)³ และ

¹H. Richard Smock and Terrence J. Crooks, "A Plan for the Comprehensive Evaluation of College Teaching," Journal of Higher Education XLIV (November 1973): 579.

²Richard D. Shingles, "Faculty Ratings : Procedure for Interpreting Student Evaluations," American Educational Research Journal 14 (1977):468-469.

³Hagob S. Pambookian, "Initial Level of Student Evaluation of Instruction as a Source of Influence on Instructor Change after Feedback," Journal of Educational Psychology 66 (February 1974) : 52-56.

ผลการวิจัยของทักแมนและโอลิเวอร์ (Tuckman and Oliver)¹ ซึ่งสนับสนุนความคิดเห็น
 ดังกล่าว นักเรียนจึงเป็นผู้ที่ได้รับความสำคัญมากในการประเมินการสอนของครู ทั้งรายงาน
 ของ คอสติน, กรีนนัฟ และ แมงเกส (Costin, Greenough and Menges) ที่อ้างถึงการ
 สสำรวจของ กัสตาร์ด (Gustard, 1967) ถึงวิธีการประเมินครูที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย
 จำนวน 584 แห่ง ไข้อยู่ ผลปรากฏว่าการให้นักเรียนประเมินค่าครูนั้นกระทำกันมากที่สุด และ
 จากการที่ จอห์น เอ เซนตรา (John A. Centra)³ ได้อ้างถึงรายงานการสำรวจของ
 แอสติน และลี (Astin and Lee, 1967) เซลดิน และ วากิน (Seldin and Wakin,
 1974) และ เบจาร์ (Bejar, 1975) ก็แสดงให้เห็นว่ามีการนำผลที่นักเรียนประเมินค่าครู
 ไปใช้ช่วยในการตัดสินใจด้านการบริหารเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแต่ก่อนนั้นจะนำไปใช้เพื่อปรับปรุงราย
 วิชาและการเรียนการสอนเท่านั้น

ประโยชน์ที่ได้จากการให้นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู นอกจากจะ
 ช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการตัดสินใจเพื่อการบริหารแล้ว ยังมีประโยชน์ในด้าน
 อื่น ๆ อีก คือ เป็นการเตรียมข้อมูลเพิ่มให้แก่แก่นักเรียนในการตัดสินใจเลือกรายวิชาเรียนและครู
 ผู้สอน และยังช่วยส่งเสริมศีลธรรมของนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของรายวิชา

¹B.W. Tuckman and W.F. Oliver, "Effectiveness of Feedback to Teacher as a Function of Source," Journal of Educational Psychology 59 (August 1968) : 297-301.

²Frank Costin, William T. Greenough and Robert J. Menges, "Student Ratings of College Teaching : Reliability, Validity, and Usefulness," Review of Educational Research 41 (1971) : 511.

³John A. Centra, "The Influence of Different Directions on Student Ratings of Instruction," Journal of Educational Measurement 13 (Winter 1976) : 277.

และจุดมุ่งหมายของการศึกษาอีกด้วย¹ นักวิจัยจึงให้ความสนใจในการศึกษาตัวประกอบที่มีผลต่อการประมาณค่าของนักเรียนจำนวนมาก ตัวประกอบเหล่านี้ได้แก่ลักษณะของนักเรียน เช่น อายุ เพศ ระดับชั้นเรียน บุคลิกภาพ และลักษณะของครู เช่น วุฒิการศึกษา ความรู้ในเนื้อหาวิชา ประสบการณ์ในการสอน เพศ และบุคลิกภาพ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเที่ยง ความตรง ความคงที่ภายในของผลที่นักเรียนประมาณค่าครู งานวิจัยเหล่านี้ คอสติน กรีนนัฟ และแมงเกิส (Costin, Greenough and Menges) ได้ร่วมกันศึกษาและสำรวจ พร้อมทั้งสรุปว่า "การประมาณค่าโดยนักเรียนนั้นทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยง ความตรง เกี่ยวกับคุณภาพของ รายวิชาและการสอน"² อย่างไรก็ตาม เอบรามิและคณะ (Abrami and Others)³ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าในการนำแบบประเมินไปใช้ในสถานศึกษาจริง ๆ นั้น ผู้ใช้จะมีความระมัดระวังในการบริหารแบบประเมินน้อยกว่าในการใช้เพื่อการวิจัย และจะมีตัวประกอบจำนวนหนึ่งที่จะมีผลทำให้การประมาณค่าของนักเรียนเปลี่ยนแปลงไป โดยเรียกตัวประกอบเหล่านี้ว่าตัวประกอบสถานการณ์ (Situation Factors) ดังมีตัวอย่างงานวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับคำชี้แจงว่าผลที่นักเรียนประเมินครูนั้นจะนำไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่งของครู จะประมาณค่าครูแตกต่างจากนักเรียนที่ไม่ได้รับคำชี้แจง การทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติต่อความสามารถในการสอนของครูในตอนปลายภาคเรียน โดยการเสนอผลที่นักเรียนรุ่นก่อนประเมินครูเอาไว้ จะทำให้นักเรียนที่เชื่อว่าครูได้รับการประเมินจากนักเรียนรุ่นก่อนในทางลบ ประมาณค่าครูต่ำกว่านักเรียนที่เชื่อว่าครูได้รับการประเมินในทางบวก และนักเรียนที่มีความสนใจเข้าเรียนในชั่วโมงสุดท้ายของภาคเรียนจะประเมินรายวิชาเรียนเป็นที่น่าพอใจสูงกว่านักเรียนที่เข้าสอบปลายภาค

¹ Elaine, R. Parent, C. Edwin Vaughan and Keith Wharton, "A New Approach to Course Evaluation," The Journal of Higher Education XLII (February 1971) : 133-134.

² Frank Costin, William T. Greenough and Robert J. Menges, pp. 511-535.

³ Philip C. Abrami and Others, "Course Evaluation : How," Journal of Educational Psychology 68 (June 1976) : 300-304.

เรียนเท่านั้น นอกจากนั้น ทองอินทร์ วงศ์โสธร¹ ได้รายงานการสำรวจความคิดเห็นของนิสิตปีที 4 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ซึ่งพบว่าลักษณะการสอนที่อาจารย์ควรจะทำปฏิบัติ และที่กำลังปฏิบัติอยู่ตามทัศนะของกลุ่มนิสิตที่ได้คะแนนน้อยนั้นมีความแตกต่างกันมากคือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 24 ข้อ ในขณะที่ทัศนะของกลุ่มนิสิตที่ได้คะแนนมากเกี่ยวกับลักษณะการสอนที่ควรจะทำปฏิบัติและที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้นมีความแตกต่างกันเพียง 12 ข้อเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคะแนนที่นักเรียนได้รับมีผลทำให้การประเมินพฤติกรรมการสอนของครูแตกต่างกัน¹

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครู ได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้จากการให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู และได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีในสังคมไทย ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน และมีการสร้างเครื่องมือเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้นกับระดับชั้นของนักเรียน สมควรที่จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ แก่คนที่จะได้มีการนำแบบประเมินไปใช้ในสภาพการณ์จริง ๆ นั้น ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวประกอบสถานการณ์ (Situational Factors) ดังที่ไชยรามิ และคณะได้เสนอความคิดเห็นเอาไว้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาจัดสภาพการณ์ในการประเมิน และการพิจารณาลดประเมินที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้ถึงแม้ว่าจะมีผลการวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับตัวประกอบเหล่านี้บ้างแล้วก็ตาม แต่ผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวประกอบบางตัวดัง เช่น คำชี้แจงให้นักเรียนรู้ถึงวัตถุประสงค์ในการนำผลที่นักเรียนประเมินไปใช้นั้น ยังไม่แน่นอนสมควรที่จะได้มีการศึกษาวิจัยต่อไปอีก ประกอบกับลักษณะสังคมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างจากต่างประเทศ นิสัยใจคอของนักเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจึงแตกต่างกันไปด้วย การนำผลการวิจัยในต่างประเทศมาใช้จึงอาจจะไม่ถูกต้อง

ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาเลือกที่จะศึกษาว่าการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจว่าจะนำผลที่นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาความดีความชอบของครู เพื่อเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือขึ้นเงินเดือนครูผู้สอน กับการนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

¹ทองอินทร์ วงศ์โสธร, "การสำรวจความคิดเห็นของนิสิตปีที 4 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน" 25 พ.ค. 2519 (อัครสำเนา), หน้า 10.

นั้น นักเรียนจะประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูแตกต่างกันหรือไม่ และการที่ครูผู้สอนซึ่งถูกนักเรียนประเมินการสอนของตนเข้าไปเป็นผู้กำเนิการบริหารแบบประเมินเองกับการที่ให้ครูผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ เข้าไปเป็นผู้บริหารแบบประเมิน ผลที่นักเรียนประเมินจะแตกต่างกันหรือไม่ โดยจะทำการศึกษาวิจัยควบคู่กันไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลที่นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูเมื่อการบริหารและคำชี้แจงแตกต่างกัน ดังนี้คือ

1. เปรียบเทียบผลที่นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูเมื่อครูผู้สอนและครูผู้ร่วมงานเป็นผู้บริหารแบบประเมิน
2. เปรียบเทียบผลที่นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูเมื่อคำชี้แจงบอกถึงวัตถุประสงค์ในการนำผลประเมินไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและนำไปใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบ เพื่อเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือขึ้นเงินเดือนครูผู้สอน
3. ศึกษาถึงผลของปฏิบัตินำร่องระหว่างผู้บริหารแบบประเมินและคำชี้แจง
4. เปรียบเทียบผลที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู
5. ศึกษาถึงผลของปฏิบัตินำร่องระหว่างเพศของนักเรียนและคำชี้แจง

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลที่นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูเมื่อครูผู้สอนเป็นผู้บริหารแบบประเมินจะสูงกว่าผลที่นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูเมื่อครูผู้ร่วมงานเป็นผู้บริหารแบบประเมิน ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนมีอำนาจหน้าที่ในการประเมินผลเพื่อคัดสรรผลการเรียนของนักเรียนในรายวิชาที่ทำการสอน ทำให้นักเรียนเกรงว่าการประเมินของตนจะมีผลกระทบต่อคะแนนและอาจเกิดความรู้สึกเกรงใจเหมือนกับได้เผชิญหน้าครู จึงไม่กล้าที่จะประเมินตามความเป็นจริง

2. ผลที่นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูเมื่อชี้แจงว่าจะนำผลประเมินไปใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบ จะสูงกว่าเมื่อชี้แจงว่าจะนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ทั้งนี้โดยอาศัยผลการวิจัยในต่างประเทศเป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบกับลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนไทย ซึ่งนักเรียนให้ความเคารพ เชื่อฟัง และมักจะให้ความช่วยเหลือครูเมื่อมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

3. ไม่มีผลของปฏิกริยาร่วมระหว่างผู้บริหารแบบประเมินและคำชี้แจง นั่นคือถ้าครูผู้สอนเป็นผู้บริหารแบบประเมินผลที่นักเรียนประเมินจะสูงกว่าเมื่อครูผู้ร่วมงานเป็นผู้บริหารแบบประเมินไม่ว่าคำชี้แจงจะเป็นเช่นใด และผลที่นักเรียนประเมินเมื่อได้รับคำชี้แจงว่าจะนำผลประเมินไปใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบจะสูงกว่าเมื่อได้รับคำชี้แจงว่าจะนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนไม่ว่าผู้บริหารแบบประเมินจะเป็นใคร

4. ผลที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้รับการสอนอย่างเดียวกัน คุณลักษณะของครูที่ปรากฏในแบบประเมินก็เป็นสิ่งที่นักเรียนสามารถพิจารณาตัดสินได้ตามความเป็นจริง มิได้เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเอง

5. ไม่มีผลของปฏิกริยาร่วมระหว่างเพศของนักเรียนและคำชี้แจง นั่นคือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงจะประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูไม่แตกต่างกันไม่ว่าคำชี้แจงจะเป็นแบบใดก็ตาม

ขอบเขตของการวิจัย

1. แบบประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้ประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู 4 ด้าน คือ ด้านวิธีสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้านบุคลิกภาพของครู และด้านผลการประเมินผล

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนที่ใช้ศึกษาได้จากการสุ่มนักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2521

3. การวิจัยนี้เปรียบเทียบเฉพาะผลที่นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนรายวิชาในหมวดสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถที่จะประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูได้
2. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนอ่านคำชี้แจงในแบบประเมินด้วยความเข้าใจที่ทุกคน
3. การประเมินผลโดยนักเรียนในวันและเวลาที่ต่างกันไม่มีความแตกต่างกัน
4. ครูผู้สอนและครูผู้ร่วมงานซึ่งเป็นผู้บริหารแบบประเมิน ดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1. การให้นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนรายวิชาในหมวดสังคมศึกษาเท่านั้น โดยมิได้มีการประเมินครูสอนอื่น ๆ ในโรงเรียน ทำให้นักเรียนอาจเกิดความไม่แน่ใจว่าจะนำผลประเมินไปใช้ประโยชน์ดังที่แจ้งไว้ในแบบประเมินจริง ผลการประเมินจึงอาจคลาดเคลื่อนไปได้
2. ลักษณะของครูผู้ถูกประเมินและครูผู้บริหารแบบประเมิน เช่น บุคลิกภาพ อายุ เพศ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่พิเศษอื่น ๆ อาจจะมีผลต่อการประเมินของนักเรียนซึ่งมิได้นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง การสอนที่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การบริหารแบบประเมิน หมายถึง การจัดบุคลากรเข้าไปดำเนินการควบคุมชี้แจงสังเกตการณ์เพื่อให้การประเมินของนักเรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ โดยบุคลากรที่เป็นผู้บริหารแบบประเมินนั้นมี 2 ประเภทคือ ครูผู้สอนและครูผู้ร่วมงาน

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำการสอนรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งในหมวดสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และให้นักเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของตนเอง

ครูผู้ร่วมงาน หมายถึง ครูที่ทำการสอนรายวิชาในหมวดวิชาอื่น ๆ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง หมายถึง ข้อความที่ปรากฏในแบบประเมินเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการนำผลประเมินไปใช้ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ

คำชี้แจงแบบ ก. : "ผลสรุปที่ได้จากการประเมินของนักเรียนและเพื่อนในชั้นจะนำไปใช้ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือขึ้นเงินเดือนครูผู้สอน"

คำชี้แจงแบบ ข. : "ผลสรุปที่ได้จากการประเมินของนักเรียนและเพื่อนในชั้นจะนำไปใช้เพื่อให้ครูผู้สอนได้พิจารณาปรับปรุงการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียน"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย